

වී වගාවේ වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම සඳහා අත්වැලක්

වී වගාවේ වැඩි අස්වැන්නක්

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයකි.

වි වගාවෙන් වැඩි අස්වැන්නක්

ධාන්‍යාගාර සංවර්ධන වැඩසටහන

කෘෂිකම්. දෙපාර්තමේන්තුව
පේරාදෙණිය

වී වගාවෙන් වැඩි අස්වැන්නක්

විෂය උපදේශකත්වය හා සංස්කරණය

කේ.එන්. මාන්කෝට්ටේ
සුරනිමල විරසිංහ
ශාන්ත සිරි ඇමරියගොඩ
එස්.ටී. දිසානායක
ආර්.එස්. විජේසේකර
ආචාර්ය එම්. පී. ධනපාල

සම්බන්ධීකරණය

ශාන්ත සිරි ඇමරියගොඩ
එස්. පෙරියසාමි

නිර්මාණය හා පරිගණක කටයුතු

එම්.කේ.ඩී.එම්. ශ්‍රියන්තා මැණිකේ
කේ.ඒ. නන්දසේන
එම්.ඩී. වසන්තා විරසිංහ
ප්‍රභාත් දිසානායක
ඒ. එන්. සාන්ත
මාලා පෙරේරා

මුද්‍රණය

කෘෂිකම් මුද්‍රණාලය, ගන්නොරුව

ප්‍රකාශනය

ව්‍යාප්ති හා පුහුණු මධ්‍යස්ථානය
තැ.පෙ.18,
කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව,
ජේරාදෙනිය.
දුරකථනය: 081-2388098
ඊ-මේල් - extr@ids.lk.

පලමු මුද්‍රණය 1998

දෙවන මුද්‍රණය 2004

තෙවන මුද්‍රණය	2006	පිටපත්	5000
සිව්වන මුද්‍රණය	2009	පිටපත්	5000
පස්වන මුද්‍රණය	2011	පිටපත්	5000

පටුන

කන්නයට වගා කිරීම	1
බිම් සකස් කිරීම	3
ප්‍රභේදය තෝරා ගැනීම	5
නිර්දේශිත වී ප්‍රභේදවල වැදගත් ගුණාංග	6
ප්‍රශස්ථ පැල ගහනය	8
ගුණාත්මක බිත්තර වී භාවිතය	9
පසේ සාරවත්බව හා වී නිෂ්පාදනය	12
රසායනික පොහොර නිර්දේශය	12
යෙදිය යුතු පොහොර ප්‍රමාණය - අක්කරයට ඔසල් 100ක අස්වැන්නක්	13
- අක්කරයට ඔසල් 120ක අස්වැන්නක්	14
- අක්කරයට ඔසල් 140ක අස්වැන්නක්	15
කුඹුරට යෙදිය හැකි කාබනික පොහොර වර්ග	15
වල්පැල පාලනය කිරීම	17
ප්‍රධාන කෘමි හානි	19
ප්‍රධාන රෝග	21
අස්වැන්න නෙලීම හා සකසා ගැනීම	22

හැඳින්වීම

පසුගිය වීසි වසරක පමණ සිට ශ්‍රී ලංකාවේ වී වගාවේ සාමාන්‍ය අස්වැන්න අඩු මට්ටමක පැවතිනි. එය අඩු ලාභයක් ගෙන දෙන කර්මාන්තයක් ලෙසද සැලකිණි. එහෙත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව පසුගිය වසර කීපයක තුළ ගොවීන්ගේම කෙණතු වල කරන ලද වැඩ සටහන් වලින් එය වැඩි අස්වනු ගෙන දිය හැකි, ලාභදායී කර්මාන්තයක් බවට පත්කල හැකි බැව් පෙන්වා දී ඇත.

එම අත්දැකීම් ගොනුකර, ගොවී මහත්වරු එකමුතුව, නියමිත කන්නයට වගා කිරීම, නියමානුකූල ඉඩම් පිළියෙල කිරීම, නිර්දේශිත ප්‍රභේද වල ගුණාත්මක බීජ භාවිතය, පාංශු පෝෂකතාවය දියුණු කිරීම, කාබනික පොහොර යෙදීම, වල් මර්ධනය, රෝග හා පළිබෝධ පාලනය යන තාක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කිරීමෙන් අක්කරයට ඔසල් 200 ක අස්වැන්නක් ගතහැකි බැව් සක්සුදක් සේ පැහැදිලි වී ඇත. මේවා අතුරින් කාබනික හා අකාබනික පොහොර භාවිතය සමගින්, පාංශු පෝෂකතාවය දියුණු කිරීම, නිර්දේශිත ප්‍රභේද භාවිතය හා කන්නයට වගා කිරීම විශේෂයෙන් අවධාරනය කරන ලද කරුණු වේ.

ධාන්‍යාගාර සංවර්ධන වැඩසටහනේ, වී වගාවේ ඵලදායීත්වය වැඩි කිරීමේ වැඩපිළිවෙල, වී වගා කරන ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්කවල හා මහවැලි ප්‍රදේශවල ක්‍රියාත්මක වේ. එයට සම්බන්ධිත ගොවී මහත්වරු හා කෙණතු නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමට මෙම පොත් පිංව සකස් කරන ලදී.

කන්නයට වගා කිරීම

නියමිත කන්නයට වගා කිරීම, වී වගාවේ වැඩි අස්වනු ලබාගැනීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. මෙය ප්‍රධාන කරුණු දෙකක් යටතේ සිදුකළ යුතුය.

- නියමිත කන්නයට වගා කිරීම
- යායේ ගොවිත් සියළු දෙනාම එකමුතුව එකවර වගා කිරීම

මෙම කරුණු දෙකෙන්ම බලාපොරොත්තු වන්නේ

- වර්ෂා ජලය හා හිරු එළිය වගාවට උපරිම ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීමත්.

- රෝග හා පළිබෝධවලින් වගාව ආරක්‍ෂාකර ගැනීමත්ය.

විශලි කලාපයේ මහ කන්නය තුළදී වී වගාව ආරම්භ කළයුතු කාල පරිච්ඡේදය පහත සටහනේ ආකාරයට තෝරාගන්න.

මහ කන්නයේදී පෙබරවාරි 15 සිට-මාර්තු 15 හා ගල කන්නයේ දී අගෝස්තු 15 සිට සැප්තැම්බර් 15 අතර කාල වකවානුව තුළදී අස්වනු නෙලා ගත හැකිවන පරිදී වී ප්‍රභේදයේ වයස අනුව වගාව ආරම්භ කළයුතු කාලය තීරණය කරන්න.

මහ කන්නය සඳහා සුදුසු වගා කාලය

වැඩි වයස් වී	මාස 4 1/2 වී ප්‍රභේද	බිම් සැකසීම සැප්. 25 සිට ඔක්.15 අතරදී	වැපිරීම ඔක්. මැදදී (ඔක්. 15-30 අතරදී)	පැල සිටුවීම නොවැ. මුලදී (නො. 01-15 අතරදී)	මාස් කන්නයේ අස්වනු නෙලීම පෙබරවාරි 15 සිට මාර්තු 15 අතර කාලයේ දී සිදුවිය යුතුය.
	මාස 4 වී ප්‍රභේද	බිම් සැකසීම ඔක්. 10 - 30 අතර දී	වැපිරීම නොවැ. මුල දී (නොවැ. 01 - 15 අතර දී)	පැල සිටුවීම නොවැ. අග දී (නො. 15-30 අතරදී)	
බාල වයස් වී	මාස 3 1/2 වී ප්‍රභේද	බිම් සැකසීම ඔක්. 25 සිට නොවැ. 15 අතරදී	වැපිරීම නොවැ. මැද දී (නොවැ. 15-30 අතර දී)	පැල සිටුවීම දෙසැ. මුල දී (දෙසැ. 01-15 අතරදී)	
	මාස 3 වී ප්‍රභේද	බිම් සැකසීම නොවැ. 10 - 30 අතර දී	වැපිරීම දෙසැ. මුල දී (දෙසැ. 01 - 15 අතර දී)	පැල සිටුවීම දෙසැ. මැද දී (දෙසැ. 15 - 25 අතරදී)	

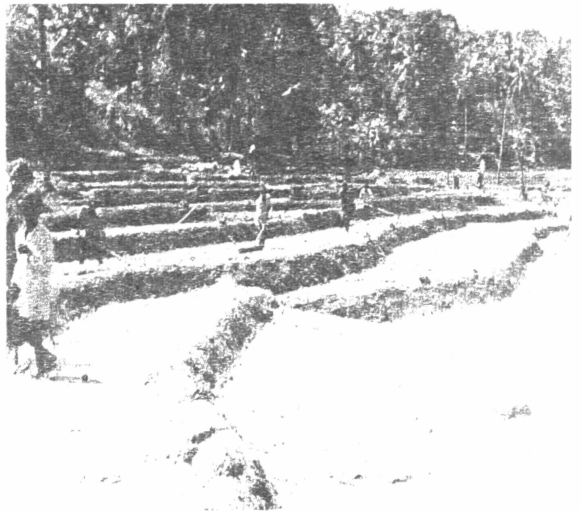
විශලි කලාපයේ මහ කන්නය තුළදී ඔබ විසින් වගා කිරීමට බලාපොරොත්තු වන වී ප්‍රභේදයේ වයස අනුව අදාල කාල පරිච්ඡේදය තෝරා ගන්න.

යල කන්නය සඳහා සුදුසු වගා කාලය

වැඩි වයස් වී	මාස 4 1/2 වී ප්‍රභේද	බිම් සැකසීම මාර්තු 25 සිට අප්‍රේල් 15 දක්වා	වැපිරීම අප්‍රේල් 15 සිට 30 දක්වා	පැල සිටුවීම අප්‍රේල් අග දී (අප්‍රේල් 30 සිට මැයි 15 අතරදී)	යල කන්නයේ අස්වනු නෙලීම අගෝස්තු 15ත් සැප්තැම්බර් මස 15 ත් අතර කාලයේ දී සිදුවිය යුතුය.
	මාස 4 වී ප්‍රභේද	බිම් සැකසීම අප්‍රේල් 10 - 30 දක්වා	වැපිරීම අප්‍රේල් 30 සිට මැයි 15 දක්වා	පැල සිටුවීම මැයි අග දී (මැයි 15 - 31 අතර දී)	
බාල වයස් වී	මාස 3 1/2 වී ප්‍රභේද	බිම් සැකසීම අප්‍රේල් 25 සිට මැයි 15 දක්වා	වැපිරීම මැයි 15 සිට මැයි 31 දක්වා	පැල සිටුවීම මැයි අග දී (මැයි 31 සිට ජූනි 15 අතර දී)	
	මාස 3 වී ප්‍රභේද	බිම් සැකසීම මැයි 10 සිට මැයි 31 දක්වා	වැපිරීම මැයි 31 සිට ජූනි 15 දක්වා	පැල සිටුවීම ජූනි 15 - 30 දක්වා	

වියලි කලාපයේ යල කන්නය තුළදී වගා කිරීමට බලාපොරොත්තුවන වී ප්‍රභේදයේ වයස අනුව වගාව පිහිටුවීමට අදාළ කාල පරිච්ඡේදය තෝරාගන්න.

එකම වයස් කාණ්ඩයේ වී එකම ශායේ වැපිරීම හා පැල සිටුවීම යන ආකාර දෙකටම වගා කරන්නේ නම් වී වැපිරීමට දින 07-10 කට පෙර, තවත් වපුරා ගන්න.

එකවර බිම් සකස්කරන ශායක්

යායේ හෝ ප්‍රදේශයේ ගොවින් එකමුතුව වගාකිරීම

යායේ ගොවින් එකමුතුව එකවර වගා කටයුතු කිරීම විශේෂයෙන්ම වී වගාවට හානිකරන කෘමි හා රෝග හානි වලකා ගැනීමේ ප්‍රධාන මාර්ගයයි. එකම යායක හෝ ප්‍රදේශයක් තුළ පැල සිටුවීම, වැපිරීම, පැල ගොයම, පඳුරු දමන ගොයම, පුදින ගොයම යනාදී විවිධ අවස්ථාවන් එකම කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ නොතිබීමට වගබලා ගත යුතුය. එනම් එකම යායේ හෝ ප්‍රදේශයේ පැල සිටුවීම හෝ වැපිරීම එකම කාල වකවානුවේදී අවසාන කිරීමට හැකිවන පරිදි කටයුතු කිරීම අනිශ්චිත වැදගත්ය.

පළමු බිම් සකස් කිරීමට පෙර පිඳුරු යොදා ඇති ක්ෂේත්‍රයක්

ප්‍රමාදවී කෙරෙන වී වගාවන්හි-

- කෘමි හා රෝග හානි වැඩිය.
- වර්ධනය බාලවී අස්වැන්න අඩුවේ.
- අස්වනු නෙලන කාලයේදී වර්ෂාවෙන් හානි විය හැකිය.

බිම් සකස් කිරීම

වී වගාව සඳහා බිම් පිළියෙල කිරීමේදී පහත දක්වා ඇති අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට බලාපොරොත්තුවේ.-

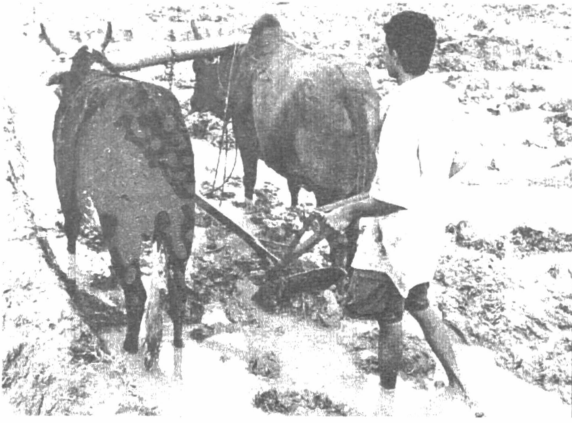
- කාබනික ද්‍රව්‍ය දිරාපත්වීම
- සාර්ථක වල් පැලෑටි මර්දනය.
- කාබනික හා අකාබනික පොහොර පසට මිශ්‍රවීම.
- හොඳින් මුල් වර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය තරම් ගැඹුරකට පස සකස් කිරීම.
- වගාව ආරම්භ කිරීම සඳහා සුදුසු ආකාරයට පස මතුපිට සියුම්ව සකසා ගැනීම
- ජල පාලනය සාර්ථකව ඉටුකර ගැනීම

මඩට බිම් සකස් කිරීම (තෙත් ආකාරයට)

මඩට බිම් සැකසීමේදී පහතින් දක්වා ඇති ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීම යෝග්‍ය වේ.

පළමු සි සැම (බිං නැගීම, පුරන් හිය)

පළමු සි සැමේදී අගල් 8-10 (සෙ.මී. 20-25) ක් පමණ ගැඹුරට පස බුරුල්වන සේ සි සැම කළයුතුය. සිංහල ගැමි නගුල, යකඩ නගුල, මෝල්බොඩි නගුල, තැටි නගුල මේ සඳහා භාවිතා කළහැකිය. උදළු මගින් ලියදී කෙටීමද, (භාල් කෙටීම) ඉතා යෝග්‍යය. මේ අන්දමට සි සැමෙන්, පොළොව යටින් ඇති තද ස්ථරය කැඩී යටි පස් මතු පිට පස සමග මිශ්‍රවීම නිසා පසේ සාරවත් භාවය වැඩි දියුණු වේ. පළමු සි සැම සමග හෝ ඉන්පසුව කාබනික පොහොර ලෙස පිඳුරු සහ කොළ පොහොර (වනාතේ කොළ අතු හෝ පිටතින් ගෙනා කොළ පොහොර) යෙදීම සිදුකළ යුතුවේ. මෙමගින් වී වගාවේ අස්වනු සැලකිය යුතු මට්ටමකට වැඩිකර ගත හැකිය.

පළමු සි සෑම

ගොයම හොඳින් වර්ධනය වීමට අඟල් 8-10 ගැඹුරට හොඳින් පස් පෙරලීම සිදුකළ යුතුය

**දෙවන සි සෑම
(දෙ හීය - මඩ හීය)**

පළමු සි සෑම සිදුකර දින 10-14 කට පසු සිංහල ගැමි නගුල මගින් හෝ රොටටේටරය මගින් හෝ කොකු නගුල භාවිතාකර දෙවන සි සෑම හරස් අතට සිදු කරන්න. දිරාපත් වූ කාබනික පොහොර (දිරාපත් වූ පිදුරු, ගොම පොහොර, කොම්පෝස්ට් පොහොර, කොළ පොහොර වෙනත් සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය) දෙහියෙන් පසු කුඹුරට යෙදීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ.

ගොම පොහොර, කුකුල් පොහොර, කොම්පෝස්ට් හෝ දිරාපත් වූ වෙනත් කාබනික පොහොර දෙවන සි සෑමෙන් පසු කුඹුරට දමන්න

**නියර බැඳීම
(මඩ තබා ඔප මට්ටම් කිරීම)**

පළමු සි සෑමෙන් පසු ලියදිවල මුළු උදැල්ලෙන් කොටා නියර බැඳීම සිදුකළ යුතුවේ. දෙවන සි සෑමෙන් පසු නියර මඩ තබාගැනීම යෝග්‍ය වේ. මේ මගින් ලියදිවල ජලය රඳවා තබාගැනීම හොඳින් සිදුවන අතර නියරවල වල් පැලෑටි පැලවීමද පාලනය කළ හැකිවේ.

**මඩ කිරීම හා මට්ටම් කිරීම
(පෝරුගැම)**

පෝරු ගැමේදී ලියදිවල හි කැට හොඳින් පොඬවන සේත්, ගොඩැලි මට්ටම්වන සේත් පස හොඳින් මඩ කරගත යුතුවේ. ලියදී මඩ කිරීමෙන් පසු මතුපිට ඒකාකාරීව මට්ටම්වන ලෙස හොඳින් සමතලා කරන්න.

පෝරු ගැමෙන් පසු ලියදිවල ජලය රැස්කර තබන්න. අවශ්‍ය වුවහොත් ගොවි පෝරුව භාවිතයෙන් මතුපිට සමතලා කිරීම තවදුරටත් සිදුකළ හැක. වි වැපිරීමේදී සහ ඩැපොග් තවත් පැල සිටුවීමේදී මෙලෙස මනාලෙස පස මට්ටම් කිරීම අතිශයින් වැදගත්ය.

ලියදිවල අධික ලෙස වල්පැල තිබේ නම් පළමු සි සෑමට ප්‍රථම රසායනික වල්නාශක භාවිතා කළ හැකිය.

නමුත් දෙකන්නයම වගාවෙන කුඹුරු සඳහා මෙලෙස රසායනික වල් නාශක යෙදීමේ විශේෂ අවශ්‍යතාවයක් උද්ගත නොවේ.

**වියලි බිම් සකස් කිරීම
(ගොඩට සි සෑම)**

වගා කන්නයේ පළමු වැසි, වි ගොවිතැනට යොදා ගැනීමේ පරමාර්ථය මත සැහැල්ලු පස් ඇති (වැලි සහිත) කුඹුරුවල වියලි බිම් සැකසීම සිදු කළහැකිය. ඉන්පසු කැකුලන් ක්‍රමයට වැපිරීම හෝ හොඳින් ජලය තිබෙනම් මඩට වැපිරීම වුවද කළහැකිය.

කුඹුර හොඳින් සමතලා කළවිට ඒකාකාරීව ජලය බැඳීම පහසුවන අතර එමගින් වල් පැලෑටි පාලනයද පහසුවේ. රසායනික පොහොර ඒකාකාරීව කුඹුරේ විසුරුවා හැරීමටද එය උපකාරීවේ

පිදුරු යෙදීම

බිම් සකස් කිරීමට පෙර පසුගිය කන්නයේ පිදුරු ලියදිවලට යෙදීම පසේ සාරවත්භාවය දියුණු කළ හැකි ජීවසුම ක්‍රමයකි. පිදුරු යෙදීම ඵලදයී ලෙස වී වගාවේ අස්වනු වැඩිකිරීම සඳහා නිර්දේශ කළ හැකි පිළිවෙතකි.

බිම් සකස් කිරීමට පෙර පිදුරු කුඹුරට යොදා දිරාපත්වීමට ඉඩ හරින්න. පළමු සි සෑමෙන් පසු ඵම පිදුරු ලියදි පුරා විසුරුවා හැර ජලය බැඳ දෙවැනි සි සෑම පහසුවන පරිදි, පිදුරු දිරාපත් වීමට ඉඩහරින්න.

පිදුරු යෙදීමේදී වෙනත් වී වර්ගී මිශ්‍රවීමට ඇති ප්‍රවනතාවය වැඩිවන නිසා මේ ගැන සැලකිලිමත් විය යුතුය. පෙර කන්නයේ වගාකල වී වර්ගී මෙම කන්නයේ වගා කිරීමට බලාපොරොත්තුවන වී වර්ගීයට වඩා වෙනස් නම් හෝ, පිදුරු පිටතින් ගොවිත් දමන්නේ නම් හෝ ඵම පිදුරුවල ඇති බීජ පුරෝහණයවීමට ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබාදී ඵම පැල පසට යටකර විනාශ කිරීමෙන් පසුව නව වගාව ආරම්භ කළ යුතුය.

අක්කර 1 ක පිදුරු කුඹුරට යෙදීම සඳහා කම්කරු ජිකක දෙකක් පමණ අවශ්‍ය වේ.

ප්‍රභේදය තෝරා ගැනීම

වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට මූලිකව බලපාන කරුණක් නම් සුදුසු ප්‍රභේදය (වී වර්ගීය) තෝරා ගැනීමයි. විවිධ වගා පාලන, පාංශු හා දේශගුණික තත්වවලට ගැලපෙන වී ප්‍රභේද 36ක් කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් වගාව සඳහා නිර්දේශ කර තිබේ.

කුමන තත්ත්වයන් යටතේදී වුවද, මෙම නව දියුණු වී ප්‍රභේද මගින් පැරණි ප්‍රභේදවලට වඩා වැඩි අස්වැන්නක් ලබාගත හැකිය.

- නව දියුණු වර්ගවලට ප්‍රශස්ථ පාරිසරික හා වගා පාලන තත්ත්වයන් යටතේ ඉහළ අස්වනු දීමේ හැකියාවක් ඇත.
- ඵම ප්‍රභේද අතුරින් වැඩි වයස් කාණ්ඩයේ වී ප්‍රභේදවලට (මාස 4 හෝ 4 1/2) බාල වයස් වී ප්‍රභේදවලට වඩා (මාස 3 හෝ 3 1/2) තරමක් අයහපත් පාරිසරික තත්ත්ව යටතේ වුවද වැඩි අස්වනු ලබාදීමේ හැකියාවක් ඇත.
- උසස් වගා පාලන තත්ත්ව ලබා දියහැකි නම් මාස 3 1/2 ප්‍රභේදවලින් ද අක්කරයට බුසල් 200 ක තරම් වූ වැඩි අස්වැන්නක් ලබාගත හැකිබව ගොවීන් විසින්ම පෙන්නුම්කර තිබේ.
- බාල වයස් වී ප්‍රභේද (මාස 3 හෝ 3 1/2) මගින් උසස් අස්වනු ලබාගැනීම සඳහා යහපත් පාරිසරික හා උසස් වගා පාලන තත්ත්වයන් පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ගොවීන්වෙත වගාව සඳහා නිර්දේශකර ඇති ජනප්‍රිය වී ප්‍රභේද පහත දක්වා ඇත. මෙහි දක්වා ඇති වී ප්‍රභේදවල වයස් සීමාව වගා කන්නය සහ ජී ජී පළාත්වල පාරිසරික තත්ත්ව හා වගා පාලන තත්ත්ව අනුව දින 7 සිට 10 පමණ කාලයකින් අඩු හෝ වැඩි විය හැකිය.

පැරණි වී ප්‍රභේදයක්

දියුණු වී ප්‍රභේදයක්

නව දියුණු වී ප්‍රභේද පැරණි ප්‍රභේදවලට වඩා වැඩි අස්වැන්නක් ලබා දේ

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නිර්දේශ කරන ලද වි ප්‍රභේදවල වැදගත් ගුණාංග

වි ප්‍රභේදය	අක්කරයකින් ලබාගත හැකි අස්වැන්න (බුසල්)	විශේෂ කරුණු
මාස 3 ඩී.පී. 300	100-120	සුදු මධ්‍යස්ථ දිගකින් යුත් සහලකි. කොළ පාළුවට හා කොළ අංගමාරයට ඔරොත්තු දේ. දුඹුරු, පැළ කිඩා, භානියට මධ්‍යස්ථ ලෙස ඔරොත්තු දේ.
ඒ.ටී. 303	100-120	රතු නිවුඩු සහලකි. හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ ජනප්‍රිය ප්‍රභේදයකි.
ඩී.පී. 304	100-120	සුදු දිගැටි සහලකි. ගොක් මැස්සා, දුඹුරු, පැළ කිඩාවා වැනි කෘෂි භානිවලටද කොළ අංගමාරය, කොළ පාළුව වැනි රෝගවලටද ඔරොත්තු දේ. නියගයට තරමක් ඔරොත්තු දේ.
ඩී.පී. 305	110-130	සුදු දිගැටි සහලකි. කොළ පාළුවට, කොළ අංගමාරයට, ගොක් මැස්සාට, දුඹුරු, පැළ කිඩාවට ඔරොත්තු දේ.
ඩී.ඩී.බී. 272-6බී	60-70	උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් කුඩා රතු සහලකි. ශකඩ විෂවීමට ඔරොත්තු දේ. පහත රට තෙත් කලාපයේ දුර්වල ජල වහනය සහිත කුඹුරු, සඳහා වඩා සුදුසුය.
මාස 3 1/2 ඩී.පී. 94-1	150	සුදු දිගැටි සහලකි. යොදන්නා වූ පොහොරට සරිලන උසස් අස්වැන්නක් ලබා දේ. කොළ පාළු රෝගයට ග්‍රාහීය. අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ ඉතා ජනප්‍රිය ප්‍රභේදයකි. අක්.1ට බුසල් 200 ලබාගත් අවස්ථා වාර්තා වී ඇත.
ඩී.ඩී.බී. 267-3	70-80	සුදු දිගැටි සහලකි. පහත රට තෙත් කලාපයේ වැලි සහ වගුරු සහිත කුඹුරු, සඳහා වඩා සුදුසුය. ශකඩ විෂවීමට ඉතා හොඳින් ඔරොත්තුවේ.
ඩී.පී. 350	150	රතු සහලකි. යොදන ලද පොහොරට සරිලන උසස් අස්වැන්නක් ලබා දේ. කොළ පාළු රෝගයට ග්‍රාහීය. අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ ජනප්‍රිය ප්‍රභේදයකි.
ඩී.ඩී.බී. 351	150	රතු සහලකි. කොළ පාළුව, කොළ අංගමාරය වැනි රෝගවලට තරමක් ඔරොත්තු දේ. ශකඩ විෂවීමට ද ඔරොත්තු දේ.
ඩී.පී. 352	150	සුදු මධ්‍යස්ථ දිගැටි සහලකි. කොළ පාළුවට ප්‍රතිරෝධීය. බැක්ටීරියා කොළ අංගමාර රෝගයට තරමක් ග්‍රාහීය. පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ ඉතා ජනප්‍රිය ප්‍රභේදයකි.

ජ.ටී. 353	150	රතු සහලකි. ගැටළු සහිත පස්වලට යෝග්‍ය වේ. කොළ පාළු රෝගයට තරමක් ග්‍රාහීය.
ජ.ටී. 354	150	සුදු සහලකි. ලවණතාවයට ඔරොත්තු දේ. අක්කර 1 ට බුසල් 200ක් ඉක්මවා ලබාගත් අවස්ථා වාර්තා වී ඇත.
එල්.ඩී. 355	120	සුදු සම්බා සහලකි. දුඹුරු පුල්ලි රෝගයට හා කොළ අංගමාරයට ප්‍රතිරෝධීතාවයක් දක්වයි. පහත රට තෙත් කලාපයට වඩාත් යෝග්‍ය වේ.
එල්.ඩී. 356	120	රතු සම්බා සහලකි. පහත රට තෙත් කලාපයට යෝග්‍ය වේ.
බී.පී. 357	160	සුදු මධ්‍යස්ථ දිගකින් යුත් සහලකි. දුඹුරු පැල කිඩාවා, ගොක් මැස්සා වැනි කෘමි හානිවලට ද කොළ අංගමාරය, කොළ පාළුව වැනි රෝගවලටද ඔරොත්තු දේ. අක්කර 1ට බුසල් 200ක් ඉක්මවා ලබාගත් අවස්ථා වාර්තා වී ඇත.
බී.පී. 358	160	සුදු සම්බා සහලකි. දුඹුරු පැල කිඩා හානියට ද කොළ අංගමාරය හා කොළ පාළුව වැනි රෝග වලටද ඔරොත්තු දේ. අස්වනු නෙලීම පමා නොකළ යුතුය. අක්කර 1ට බුසල් 200 ඉක්මවූ අවස්ථා වාර්තා වී ඇත.
බී.පී. 359	150	සුදු සහලකි. කොළ පාලුවට, ගොක් මැස්සාට, දුඹුරු පැල කිඩාවාට, යකඩ විෂවීමට ඔරොත්තු දේ. තෙත් කලාපයට නිර්දේශ කර ඇත.
බී.පී. 360	150	ගුණාත්මයෙන් ඉහළ සුදු සම්බා සහලකි. කොළ පාලුවට, ගොක් මැස්සාට ප්‍රතිරෝධීය. වෙළඳපලේ 'කිරි සම්බා' යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ මෙම ප්‍රභේදයයි.
බී.ඩබ්. 361	150	රතු සහලකි. කොළ පාලුවට දුඹුරු පැල කිඩාවාට මධ්‍යස්ථව ප්‍රතිරෝධීය. විශ්ලී කලාපයට නිර්දේශ කර ඇත.
ජ.ටී. 362	150	රතු සහලකි. කොළ පාලුවට, කොළ අංගමාරයට, දුඹුරු පැල කිඩාවාට ඔරොත්තු දේ.
මාල 4-4 1/2 බී.පී. 379-2	150	සුදු මධ්‍යස්ථ දිගකින් යුත් සහලකි. දුඹුරු පැල කිඩා හානියට හොඳින් ඔරොත්තු දේ. කොළ අංගමාරයට ප්‍රතිරෝධීය. යොදන්නාවූ පොහොර මට්ටම් අනුව උසස් අස්වනු ලබාදේ. කරල්වලින් බීජ වෙන් කිරීම තරමක් අපහසුය.
බී.පී. 450	140	සුදු සම්බා සහලකි. ගොක් මැස්සාට හා යකඩ විෂවීමට ඔරොත්තු දේ. කොළ පාලුවට ග්‍රාහීය. අස්වනු නෙලීම පමා නොකළ යුතුය.

ඩී.ඩී. 400	120	රතු සහලකි. ලවනතාවයට ඔරොත්තු දේ.
ජී.ටී. 401	150	ලවනතාවයට හොඳින් ඔරොත්තු දේ.
ජී.ටී. 402	150	රතු සහලකි. එවි 4 ප්‍රභේදය වෙනුවට වගා කළ හැකිය.
ඩී.පී. 403 (මහසෙන්)	150	සුදු මධ්‍යස්ථ දිගකින් යුත් සහලකි. දුඹුරු පැල කිඩා හානියට ඔරොත්තු දේ. කොළ පාළුවට හා බැක්ටීරියා කොළ අංගමාරයට තරමක් ප්‍රතිරෝධීය.
ජී.ටී. 405 (ලංකා සමෘද්ධි)	120	බාස්මති ගුණාත්මය සහිත සහලකි. කොළ අංගමාරයට තරමක් ග්‍රාහීය.

මාස 4 - 4 1/2 වයස් කාණ්ඩයට ගැනෙන වී ප්‍රභේදවල වැපිරීමේ සිට අස්වනු නෙලීම සඳහා, යල් කන්නයේදී වැඩි කාලයක්ද, මාස් කන්නයේදී සාපේක්ෂව අඩු කාලයක්ද ගතවේ.

ප්‍රශස්ථ පැල ගහනය

කෙටි කාලීන ප්‍රභේද අක්කරයට බිත්තර වී මුසල් 2 සිට 2 1/2 දක්වා වැපිරීම මගින් ප්‍රශස්ථ පැල ගහනයක් ලබාගත හැකිය.

ඔබගේ බිත්තර වී වල පැලවීමේ ශක්තිය, දේශගුණික කරුණු හා වැපිරීමේ දී සිදුවිය හැකි පළිබෝධ හානි වැනි කරුණු සලකා බලා අක්කරයට අවශ්‍ය බිත්තර වී ප්‍රමාණය තීරණය කරන්න.

වැඩි අස්වනු ලබා ගැනීම සඳහා වී වගා කේෂ්ත්‍රවල නියමිත පැල සංඛ්‍යාවක් තිබීම ඉතා වැදගත්ය.

නව දියුණු වී වර්ගවල විශේෂ ලක්ෂණයක් වන්නේ සාර්ථක කරල් ලැබෙන ඊකිලි කීපයක් පමණක් ඇති තත්ත්වයට පදුරු දැමීමයි.

එනිසා නව වී ප්‍රභේද අඩු පරතරයක් යටතේ වැපිරීම හෝ පැල සිටුවීමෙන් වැඩි අස්වනු ලබා ගැනීමට හැකි වේ.

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අක්කරයක් සඳහා බිත්තර වී මුසල් 02 ක් නිර්දේශ කර තිබේ. නමුත්, ගොවීන්ගෙන් 90% පමණ භාවිතා කරනුයේ ගොවීන් විසින්ම සකසාගත් බිත්තර වී ය. මෙම විවලට පුරෝහනය වීමට සුදුසුම තත්වයන් කේෂ්ත්‍රයේදී නොලැබෙන නිසාත්, කුරුල්ලන්ගේ හා වෙනත් පළිබෝධ හානිවලට ගොදුරුවිය හැකි නිසාත්

කේෂ්ත්‍රයේදී නියමිත පැල සංඛ්‍යාවක් (ගහනයක්) නොලැබේ. මෙය මගහරවා ගැනීමට අක්කරයකට බිත්තර වී මුසල් 2 ට වඩා වැපිරීම යෝග්‍ය වේ.

වැපිරීම හෝ පැල සිටුවීම

වැපිරීම සඳහා අක්කරයකට බිත්තර වී මුසල් 2 සිට 2 1/2ක් අතර ප්‍රමාණයක් යෙදීම සුදුසු වේ. පැල සිටුවීම සඳහා අක්කර 1 ට බිත්තර වී මුසල් 1 1/2 සිට 2 ක් අතර ප්‍රමාණයක් මඩ තවාන් හෝ බැපොග් තවාන් හෝ නව දියුණු බැපොග් තවාන් සඳහා යෙදිය යුතුවේ. බිත්තර වී මුසලක් තවාන් දැමීම සඳහා අක්කර එකකින් 1/10 පමණ ඉඩ ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වේ. බාල වී වර්ග මඩ තවාන් යොදා පැල සිටුවීම කරන්නේ නම් තවානේ දින 18 ට වඩා පැල තබාගැනීම සුදුසු නොවේ.

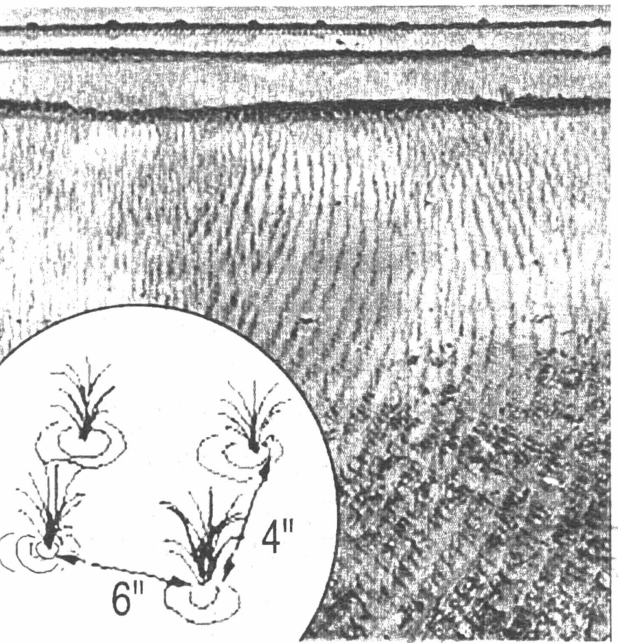
මඩ තවාන් පැල සිටුවීමේදී වැයවන කම්කරු වියදම අධික නිසා නව දියුණු බැපොග් තවාන් යොදා පැල

සිටුවීමට ගොවීන් උනන්දු විය යුතුය. මෙම ක්‍රමයේදී මඩ තවානෙන් පැල ගැලවීමට වැයවන කම්කරු වියදම සම්පූර්ණයෙන් ඉතිරිකර ගත හැකිය.

ජේලි අතර අගල් 6ක්ද (සෙ.මී. 15) පැල අතර අගල් 4 (සෙ.මී. 10) ක්ද පරතරය සිටින සේ පැල සිටුවීමෙන් අක්කරයට නියමිත පැල ප්‍රමාණය පවත්වා ගත හැකිවේ. පැල සිටුවීමේදී අනවශ්‍ය ගැඹුරට පැල සිටුවීමෙන් වැලකිය යුතුය.

අක්කරයට ඔසල් 200ක අස්වැන්නක් සඳහා අගල් 4x4 (සෙ.මී. 10x10) හෝ අගල් 6x4(සෙ.මී. 10x15) පරතරයට, අහඹුව පැළ සිටුවීම නිර්දේශ කෙරේ.

නව දියුණු ධාතුවක් තවත් මගින් පැල සිටුවීමට වැයවන වියදම අඩුකළ හැක. ජේලි අතර අගල් 6ක් ද පැල අතර අගල් 4 ක්ද වන සේ පැළ සිටුවන්න.

පාළු සිටුවීම

වි වැපුරු ලියදිවල සැකසූ ගොවි ඇලවලවන, උඩ ඇල, බඩ ඇල, මැද ඇල, හා මුල් වක්කඩ අසල වැනි වගා පාළු වියහැකි ස්ථානයන්හි පැල සිටුවීම නොසලකා හැරීම වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට ප්‍රධාන බාධකයක් වී ඇත.

වැපිරීම සිදුකළ කුඹුරක සාමාන්‍යයෙන් 10% ක පමණ වපසරියක්, පාළු නැතහොත් ගිස්ව ඇති බැව් අනාවරණය වී ඇත. එබැවින් වපුරා දින 14 හි 20 හි අතර කාලයේදී පාළු සිටුවීම සිදුකර ප්‍රශස්ත පැල ගහනයක් මගින් වි වගාවේ අස්වැන්න වැඩිකර ගන්න.

මෙහිසා පාළු සිටුවීම වපුරා දින 14-20 අතර දී සිදුකළ යුතුය. වැඩි පැල ගහනයක් ඇති ස්ථානවල පැල තුනීකර පාළු ස්ථානවල එම පැල සිටුවන්න. මේ අවස්ථාවේදීම වල්පැල ඉවත් කිරීමද කළ හැකිය. මෙම ක්‍රියාවලියෙන් පසු රසායනික පොහොර යෙදීම වඩාත් සුදුසුය.

ගුණාත්මක බිත්තර වී භාවිතය

වි ගොවිතැනේදී යොදා ගැනෙන වැදගත්ම ජීවියෙදවුම බිත්තර වී වේ. උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් බිත්තර වී භාවිතයෙන් අස්වැන්නේ සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් ලබාගත හැකිය. බිත්තර වීවල ගුණාත්මක බව වැඩි වූ විට ලැබෙන බීජ පැලවල නිරෝගී බව හා පෘෂ්ඨමත් බව වැඩිය. මෙවිට නියමිත පැල ගහනයක් ජනාකාරී ආකාරයට ලබාගත හැකි වේ.

උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් බිත්තර වී වල වැදගත් ගුණාංග

- පැලවීමේ ශක්තිය ඉතා උසස් මට්ටමක තිබීම.
- වෙනත් වී වර්ග මිශ්‍රව නො තිබීම.
- අපද්‍රව්‍ය, වල් පැල බීජ හා හානි වූ බීජ අවම මට්ටමකින් පැවතීම.

ශ්‍රී ලංකාවේ භාවිතාවන බිත්තර වී වලින් 10%ක් පමණ කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ සහතික කරන ලද බිත්තර වී මගින් සැපයේ. ඉතිරි 90% සැපයෙන්නේ ගොවීන් විසින්ම සකස් කරගත් බිත්තර වී වලිනි.

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ බිත්තර වී නිෂ්පාදන වැඩසටහන

මෙහි ප්‍රධාන අංශ දෙකකි.

(අ) නව ප්‍රභේද බිහිකිරීම

මෙම කාර්යය බතලගොඩ, බෝඹුවල, ලඩුදුව අම්බලන්තොට පිහිටුවා ඇති පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන වලදී සිදු කෙරේ. ප්‍රභේදයක් අභිපනනය කරනුයේ එක් වරක් පමණි. ඊට පසුව එය ගුණනය කිරීම පමණක් සිදුවේ.

(ආ) බීජ ගුණනය කිරීම

මෙහි ප්‍රධාන අදියර කීපයකි.

- අභිපනන බීජ නිෂ්පාදනය- මෙම කාර්යය ඉහත පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන මගින් සිදුකෙරේ.
- අත්තිවාරම් බීජ- අභිපනන බීජ යොදා ගනිමින් රජයේ ගොවිපලේ තුළ නිෂ්පාදනය කෙරේ.
- ලියාපදිංචි බීජ- අත්තිවාරම් බීජ භාවිතාකර ඉහත ආකාරයට රජයේ ගොවිපලේ තුළ සිදුකෙරේ.
- සහතික බීජ- ලියාපදිංචි බීජ භාවිතාකර රජයේ ගොවිපල හෝ ගොවිත්ගේ කේෂ්ත්‍රවල හෝ සමුපකාර සමාගම් හෝ ගොවි සංවිධාන මගින් මෙම බීජ නිෂ්පාදනය කෙරේ.
- පැලවීම පමණක් පරීක්ෂා කරන ලද බිත්තර වී ලියාපදිංචි හෝ සහතික බීජ භාවිතාකර ගොවි සංවිධාන හෝ පුද්ගලික ගොවීන් මගින් ව්‍යාප්ති අංශවල නිලධාරීන් හෝ අධීක්ෂණය යටතේ නිෂ්පාදනය කර පැලවීම හා ප්‍රභේද පාරිශුද්ධතාවය පමණක් පරීක්ෂා කරන ලද බීජ මේ යටතට වැටේ.

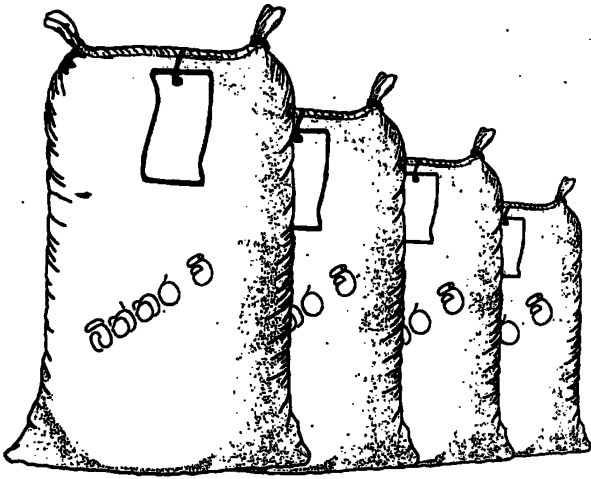
ගුණාත්මක බීජ වී වල ප්‍රමිතීන්

ගුණාත්මක ලක්ෂණ	ප්‍රමිතිය	
	අත්තිවාරම් බීජ හා ලියාපදිංචි බීජ	සහතික බීජ
පැලවීම	අවම 85%	අවම 85%
භෞතික පාරිශුද්ධතාවය	අවම 94.1%	අවම 94.1%
තෙතමනය	උපරිම 13%	උපරිම 13%
හානිකර වල්පැලෑටි *	උපරිම 05	උපරිම 05
වෙනත් ප්‍රභේද බීජ **	උපරිම 20-50*	උපරිම 100
හානිවූ බීජ *	උපරිම 200	උපරිම 200

* ග්‍රෑම් 500ක රිබ්බය යුතු උපරිම බීජ සංඛ්‍යාව ලෙස දැන්වා ඇත.

** වෙනත් ප්‍රභේද බීජ සංඛ්‍යාව අත්තිවාරම් බීජ සඳහා 20 ක්ද, ලියාපදිංචි බීජ සඳහා 50 ක් ලෙසද සලකන්න.

ගොයම් පැලෑටිය 99.9% ක්ම ස්වපරාගනය වන බෝගයක් නිසා ඕනෑම අයෙකුගට ඉතාමත් පහසුවෙන් තමන්ට අවශ්‍ය බිත්තර වී නිෂ්පාදනය කරගත හැක. වී අභිපනනය කර නව ප්‍රභේදයක් ලෙස මුද්‍රාපිටීමේ පසුව එහි ලක්ෂණ වෙනස් නොවේ. නමුත් භෞතිකව වෙනත් වර්ග සමග මිශ්‍රවීම සිදුවිය හැකිය. එමනිසා මෙවැනි මිශ්‍රවීම් වලකා ගතහොත් තමන්ට අවශ්‍ය බිත්තර වී තම කුඹුරේම පහසුවෙන් නිපදවා ගතහැකිය.

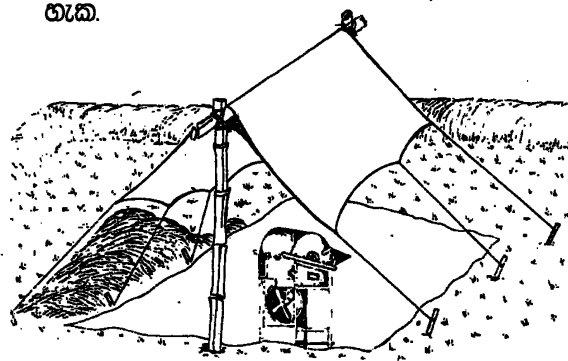
වැසි අස්වැන්නක් සඳහා ගුණාත්මක බින්තර වී භාවිතය

තමන්ට අවශ්‍ය බින්තර වී නිෂ්පාදනය කිරීම (ස්වයං බින්තර වී නිෂ්පාදනය)

මේ සඳහා අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියා මාර්ග පහතින් දක්වා ඇත.

- උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් බින්තර වී භාවිතා කරන්න.
- කුඹුරේ ජල පහසුකම් ඇති, වදල නැති සාරවත් පසක් සහිත කොටසක් තෝරා ගන්න.
- වෙනත් වී ප්‍රභේද සමග කලවම් නොවීමට වගබලා ගන්න.
- කුඹුර මනාලෙස සකස් කරගන්න. පසුගිය කන්නය තුලදී හැලෙනු වෙනත් වී ප්‍රභේදවල බීජ මගින් ඇති වූ පැල, හැකි අයුරින් විනාශවන පරිදි කුඹුර මනාලෙස සකස් කරගන්න.
- උසස් වගා පාලන තත්ත්ව අනුගමනය කරන්න. (උදා: පරතරය, පෙලට පැල සිටුවීම, කාබනික හා රසායනික පොහොර යෙදීම)
- වගාව වල් පැලැට්වලින් තොරව තබාගන්න.
- වගාවේ මුල් කාලයේදී මෙන්ම ගොයම් පිදුණු පසුවද, වරින් වර වගාව හොදින් පරීක්ෂාකර වගාකර ඇති ප්‍රභේදයේ ලක්ෂණවලට අදාළ නොමැති පැල, පදුරු, ඇත්තම් ගලවා දමන්න.
- ඉවත් කළයුතු පැල වර්ග හඳුනා ගැනීමට පැලැට්ගේ උස, පිදීමේ වෙනස්කම්, කඳේ පැහැය, පත්‍රවල ලක්ෂණ, කරලේ ඇටවල ලක්ෂණ හා සහල්වල පැහැය යන කරුණු ගැන සැලකිලිමත් වන්න.

- අස්වනු නෙලීම වගාවේ කරලවලින් 85% ක් රන්වන් පැහැ වූ පසුව සිදුකරන්න. පත්‍රවල පැහැය නොව කරලේ පැහැය අස්වනු නෙලීම සඳහා ගොදුම් මිණුම ලෙස සලකන්න. කැපු ගොයම ලියද්දේම දින 01-02 තබා විශලාගන්න.
- අස්වනු පැහීම, පඩිංගු මතම සිදු කරන්න. කොළ මහින යන්ත්‍රයෙන් ගොයම් පැහීම සිදු කරන විට, යන්ත්‍රය පඩිංගුවක් මත හෝ පැරණි පොහොර මළු එකතුකර මසාගත් අතුරුනුවක් මත තබා ගොයම පැහීමෙන් ගල් වැලි නොමැති ඉහළ ගුණාත්මයේ වී ලබාගත හැකිය. එම වී වලට වැසි මිලක් ලැබේ. එම වී ගල් වැලි රහිත සහල් නිෂ්පාදනයට යෙදාගත හැක. මේ සඳහා කොළ මහින යන්ත්‍රය ඉතා සුදුසු වේ.
- අස්වැන්න හොදින් විශලා සුළංකර හෝ කුල්ලෙන් පොලා අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කරන්න. බරින් වැසි කුඩා වල් ඇට ඉවත්කර ගැනීමට සල්ලඩි කිරීම යෝග්‍ය වේ.
- වැසි කාලයේදී ගොයම පැහීම කරන්නේ නම් ටාර්පොලින් හෝ වෙනත් සුදුසු වර්ගයකින් සකසාගත් භාවකාලික කුඩාරමක ගොයම රැස්කර කොළ මැසීමෙන් හොද තත්ත්වයේ වී ලබාගත හැක.

කුඩාරමක් යට ගොයම් මහින යන්ත්‍රයක්

- තෙතමනය 12%- 13% වනසේ හොදින් වී විශලා ගන්න. (සහල් ඇට සැපීමේදී තැලීමක් රහිතව කොටස් දෙකට කැඩීම සිදුවෙන අවස්ථාව) පසුව මඳ පවනේ තබා පිරිසිදු ගෝනිවල අසුරාගන්න. පිරිසිදු බීජ සිසිල් වියළී තත්ත්වයන් යටතේ ගබඩා කරන්න. එම ගෝනිවල වගා කන්නය හා ප්‍රභේදය අඩංගු ලේබලයක් සවි කරන්න.

පසේ සාරවත්බව හා වි නිෂ්පාදනය

සරු පසකින් වි ශාකයට අවශ්‍ය සියළුම පැලෑටි පෝෂක ලබාගත හැකි අතර ගොයමේ නියමිත වර්ධනයක් සිදු වී උසස් අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට හැකිවේ.

මෙවැනි සාරවත් වූ පාංශු පරිසරයක් තුළ වැඩෙන ගොයම් ගසේ -

- හොඳින් පැතිරුණු මුල මණ්ඩලයක් වර්ධනය වේ.
- නිරෝගීභාවය වැඩිය.
- කරලේ වී ඇට සංඛ්‍යාව වැඩිය. හොඳින් පිරුණු ඇට (බීජ) සහිත වී කරලේ ඇතිවේ.
- ඇඳ වැටීමට ඔරොත්තු දේ.
- රෝග හා කෘමිහානි සඳහා සැලකිය යුතු මට්ටමක ප්‍රතිරෝධීතාවයක් ඇතිවේ.

ලංකාවේ වර්තමානයේ සිදු කෙරෙන දෙකන්නයේ වී වගාව වෙනුවට අතිරයේ එනම් දැනට දශක කීපයකට පෙර බොහෝ කුඹුරුවල වසරකට එක් කන්නයක් පමණක් වී වගා කරන ලදී. වසරකට එක් කන්නයක් පමණක් ගොවිතැන් කිරීමෙන් පසේ සාරවත් භාවය ඉක්මණින් අඩු නොවේ. ජනිතා කිසිම පොහොරක් නොයොදා සාමාන්‍ය අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට එම ගොවීන්ට එකල හැකිවිය.

එහෙත් වසරකට දෙකන්නයම වී වගාකර අප ලබා ගන්නා අස්වැන්න හා පීදුරු නිසා පසෙන් ඉවත්වන පැලෑටි පෝෂක පස තුලින්ම සපයා ගැනීමට ගොයම අපොහොසත් විය. මේ නිසා රසායනික පොහොර යොදා අස්වනු වැඩිකර ගැනීමට ගොවීන්ට සිදුවිය.

දිගින් දිගටම රසායනික පොහොර පමණක් භාවිතා කිරීම නිසා පසෙහි රසායනික ක්‍රියාවලියන්හි අහිතකර වෙනස්කම්ද, පසේ කාබනික ද්‍රව්‍ය අඩුවීමද සිදුවිය. මේ හේතුව නිසා බොහෝ කුඹුරුවල වී

අස්වැන්න අඩුවීම හෝ වැඩි නොවී එක් මට්ටමක රැඳී තිබීම හෝ සුලභ තත්ත්වයක් වී තිබේ.

මෙම තත්ත්වයෙන් මිදීම සඳහා රසායනික පොහොර සහ කාබනික පොහොර යන දෙවර්ගයම යෙදිය යුතුය. මෙලෙස පොහොර යෙදීමෙන් අක්කරයට වී බුසල් 200 කට වඩා වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට හැකිවී තිබේ.

රසායනික පොහොර නිර්දේශය

වියලි අත්තර් මාධ්‍ය කලාපවල ප්‍රධාන වී වගා කරන ප්‍රදේශයන්හි රසායනික පොහොර භාවිතා කිරීමේදී ගොවීන් විසින් සැලකිලිමත් වියයුතු කරුණු දෙකක් ඇත.

ගහමින් කාබනික පොහොර සහ නිර්දේශිත රසායනික පොහොර යන දෙවර්ගයම යෙදීමෙන් අක්කරයට වී බුසල් 200 කට වඩා ගත හැකි බව පෙනී ගොස් ඇත

- වගා කරන භූමියෙහි පස්වල ස්වභාවය (වගනය) එනම් පස මැටි හෝ වැලි සහිතද යන බව.
- බලාපොරොත්තුවන අස්වැන්න

මැටි සහිත කුඹුරුවලට වඩා වැලි සහිත කුඹුරුවලට යොදන යුරියා වාර ගණන වැඩිකළ යුතුය. මෙය විශේෂයෙන්ම වැඩි වයස් වී වර්ග සඳහා ඉතා වැදගත්ය.

අමිශ්‍ර පොහොර භාවිතයේ වැදගත්කම

පොහොර මිශ්‍රණ භාවිතයට වඩා අමිශ්‍ර පොහොර භාවිතය ප්‍රවලිත කිරීමට පහත කරුණු හේතු වී තිබේ

- අමිශ්‍ර පොහොර ලාභදායකය. ඒවා බාල කිරීමට අපහසු අතර එසේ කළහොත් හඳුනා ගැනීමට පහසුවීම.
- පස පරික්ෂා කිරීමෙන් පසු ගොවීන්ට අමිශ්‍ර පොහොර වෙත වෙනම අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට පමණක් යෙදීමට හැකිවීම.
- කාබනික පොහොර යොදන අවස්ථාවලදී අවශ්‍ය වුවහොත් නිර්දේශිත රසායනික පොහොර යොදන ප්‍රමාණය වෙනස් කළ හැකිවීම.
- ප්‍රවාහනයේදී පොහොර සංයුතියේ වෙනසක් නොවීම.
- පොහොර මිශ්‍රණවලට වඩා අමිශ්‍ර පොහොර කල් තබාගත හැකිවීම.

1. අක්කරයට බුසල් 100 ක අස්වැන්නක් සඳහා පොහොර නිර්දේශය:

කාබනික පොහොර:
අක්කරයකට පහත සඳහන් කාබනික පොහොර ප්‍රමාණය යොදන්න

- අතිවාරියයෙන්ම පසුගිය කන්නයේ පිදුරු ප්‍රමාණය සම්පූර්ණයෙන්ම නැවත කුඹුරට යොදන්න
- අවට වනාන්තර කොළ අතු යොදන්න. (මිටි 20-30ක්)
- ගොම පොහොර ද හැකිනම් යොදන්න.

මූලික පොහොර

මූලික පොහොර භයදීම බීජ වැපිරීමට හෝ පැල සිටුවීමට පෙර කුඹුර මඩ කරන අවස්ථාවේදී කළ යුතුය. පහත දැක්වෙන පොහොර වර්ගවලින් එම ප්‍රමාණ වෙත වෙනම ගෙන යෙදීමට පෙර හොඳින් මිශ්‍ර කළයුතුය. මූලික පොහොර යෙදීමේදී පස මතුපිටට නොව පසට මිශ්‍රවන ලෙස යෙදිය යුතුයි. පෝරු ලැල්ලක ආධාරයෙන් තුනී මඩ තට්ටුවකින් වැසීමෙන් හෝ වෙනත් යාන්ත්‍රික ක්‍රමයකින් මෙය සිදු කළ හැකිය.

යෙදිය යුතු පොහොර ප්‍රමාණය

ඔබ ලබා ගැනීමට බලාපොරොත්තුවන අස්වැන්න අනුව යෙදිය යුතු පොහොර ප්‍රමාණය වෙනස් වේ. අස්වනු මට්ටම් තුනක් සඳහා යෙදිය යුතු පොහොර ප්‍රමාණ පහතින් දක්වා ඇත.

රසායනික පොහොර

අක්කරයට බුසල් 100ක අස්වැන්නක්	අක්කරයට කිලෝ ග්‍රෑම්			
	ශරීරය		එ.ක. ප	සින් යල්පෙට්
මූලික යෙදුම (වැපිරීමට හෝ පැල සිටුවීමට පෙර)	5	25	15	02
1. පළමු මතුපිට වපුරා/පැල සිටුවා සති 2 දී	25			
2. දෙවන මතුපිට වපුරා සති 6 දී පැල සිටුවා සති 5 දී	40			
3. තෙවන මතුපිට වපුරා සති 8 දී පැල සිටුවා සති 6 දී	20		10	
එකතුව	90	25	25	02

මාස 4 - 4 1/2 වර්ෂවලට පමණක් 2 හා 3 වන මතුපිට යෙදීම් සති 1-2 කින් ප්‍රමාද කරන්න.

ගොම පොහොර වී අස්වැන්න වැඩි කරයි

රසායනික පොහොර

අක්කරයට බුසල් 120ක අස්වැන්නක්	අක්කරයට කිලෝ ග්‍රෑම්			
	යූරියා	ඵ.එ.ස.ප	එම්.ඕ.ප	සින්ක් යල්ෆේට්
මූලික යෙදුම (වැපිරීමට හෝ පැල සිටුවීමට පෙර)	05	35	15	02
1. පළමු මතුපිට වපුරා/පැල සිටුවා සති 2 දී	30	-	-	-
2. දෙවන මතුපිට වපුරා සති 6 දී පැල සිටුවා සති 5 දී	50	-	-	-
3. තෙවන මතුපිට වපුරා සති 8 දී පැල සිටුවා සති 6 දී	20	-	15	-
එකතුව	105	35	30	02

2. අක්කරයට බුසල් 120 ක අස්වැන්නක් සඳහා පොහොර නිර්දේශය

කාබනික පොහොර: අක්කරයකට පහත සඳහන් කාබනික පොහොර ප්‍රමාණය යොදන්න.

- අනිවාර්යයෙන්ම පසුගිය කන්නයේ පිදුරු ප්‍රමාණය සම්පූර්ණයෙන්ම නැවත කුඹුරට යොදන්න.
- අවට වනාන්තර කොළ අතු යොදන්න. (මිටි 30-40 ක්)
- ගොම පොහොර ටොන් 1-2 ක් යොදන්න

3. අක්කරයට බුසල් 140ට වැඩි අස්වැන්නක් සඳහා පොහොර නිර්දේශය

කාබනික පොහොර: අක්කරයට පහත සඳහන් කාබනික පොහොර ප්‍රමාණය යොදන්න

- අනිවාර්යයෙන්ම පසුගිය කන්නයේ පිදුරු ප්‍රමාණය සම්පූර්ණයෙන්ම නැවත කුඹුරට යොදන්න.
- අවට වනාන්තර කොළ අතු මිටි 30-40ක් යොදන්න.
- දීර්ඝ ලද ගොම පොහොර ටොන් 2 ක් හෝ හොඳින් දීර්ඝ ලද කුකුළු පොහොර ටොන් 1 ක් පමණ හෝ යොදන්න.
- අර්ධව පුළුස්සන ලද දහගියා අගුරු කිලෝ ග්‍රෑම් 250 ක් යොදන්න.

රසායනික පොහොර

අක්කරයට වූසල් 140කට වැඩි අස්වැන්නක්	අක්කරයට කිලෝ ග්‍රෑම්			
	ශුරියා	ඵපස්පි	එම්.කී.පී	සින්ක් සල්ෆේට්
මූලික යෙදුම (වැපිරීමට හෝ පැල සිටුවීමට පෙර)	05	45	15	02
1. පළමු මතුපිට වපුරා/පැල සිටුවා සති 2 දී	35			
2. දෙවන මතුපිට වපුරා සති 6 දී පැල සිටුවා සති 5 දී	55			
3. තෙවන මතුපිට වපුරා සති 8 දී පැල සිටුවා සති 6 දී	30		20	
එකතුව	125	45	35	02

මාස 4 - 4 1/2 වර්ෂවලට පමණක් 2 හා 3 වන මතුපිට යෙදීම් සහිත 1-2 කින් ප්‍රමාද කරන්න.

මතුපිට පොහොරක් ලෙස ශුරියා යෙදීමේදී -

- කුඹුරේ පල මට්ටම සෙ.මී. 0.5 සිට සෙ.මී. 1 පමණ දක්වා පවත්වා ගන්න.
- කුඹුරට පලය ගලා ඒම සහ ගලා යෑම වැලැක්වීම සඳහා වක්කඩවල් වසා තබන්න.
- ශුරියා යොදා දින 2-3 ට පසු කුඹුරට පලය නැවත ලබාදෙන්න.

කුඹුරට යෙදිය හැකි තාක්ෂණික පොහොර වර්ග

පිදුරු

වි අස්වැන්න නෙලීමෙන් පසු ලැබෙන සම්පූර්ණ පිදුරු ප්‍රමාණයම නැවත කුඹුරට යෙදීම සහ ඒ සමගම නිර්දේශිත ආකාරයට රසායනික පොහොර යොදන්නේ නම්, ජූනට කුඹුරු අක්කරයකින් ලැබෙන වූසල් 90 - 100 ක පමණ සාමාන්‍ය අස්වැන්න අක්කර 1 කට වූසල් 120 - 140 ක් පමණ දක්වා වැඩි කළ හැකිය. කලින් කන්නයේ වගාවෙන් ලැබෙන මුළු

පිදුරු ප්‍රමාණයම කුඹුරට දමා, දෙවන හිශේදී පසට යට කිරීමෙන් හොඳම ප්‍රතිඵල ලබාගතහැකි බව පර්යේෂණ හා අත්දැකීම් තුලින් හොඳින් පැහැදිලි වේ.

කොළ පොහොර

ග්ලිරිසිඩියා, කරඳු, බැඩිප් (එරබදු), ඉපිල්-ඉපිල්, වල් සූරියකාන්ත වැනි කොළ පොහොර යෙදීමෙන් වැඩි වි අස්වැන්නක් ලබාගත හැකිය. අක්කරයක් සඳහා හිසෙන් ගෙනයාහැකි (බර කී.ග්‍රෑ. 25 පමණ) කොළ මිටි 30-40 ක් පමණ යෙදිය යුතුය. මේවා පළමු හිශේදී ගොඩවල් ආකාරයට කුඹුරට යොදා පසුව දෙවන හිශේදී පසට කළවම් කළ හැකිය. මෙයට වඩා කොළ පොහොර යෙදිය හැකිනම් මිටි 60-80 ක් දක්වා වැඩි කරන්න. එවිට රසායනික පොහොර ලෙස යොදන ශුරියා ප්‍රමාණය අඩුකර ගත හැකිය.

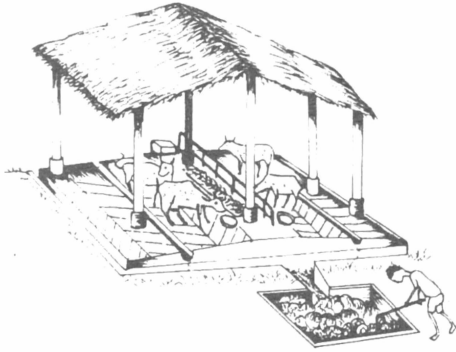
යත්තව පොහොර

ගොම පොහොර

දෙවන බිම් හිශේන් පසු හෝ මඩ කරන අවස්ථාවේදී හෝ හොඳින් දිරු ගොම පොහොර හෝ වෙනත් යත්තව අපද්‍රව්‍ය යෙදීම කළහැකිය. අක්කර 1 කට ටොන් 2 ක් (රෝද ගතරේ වැක්ටර් ට්‍රේලර් 02 ක්) පමණ යෙදීමෙන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාදෙන බව පෙනීගොස් ඇත. කිලෝ ග්‍රෑම් 25 බැගින් පරණ පොහොර මලුවලට පුරවා එවැනි මලු 80 ක් පමණ අක්කරයකට යෙදිය හැකිය. තමන්ගේම ගවයින් මඩුවක ගාල්කර තණ කොළ කපා ආහාරයට දීමෙන් ගවයින්ගේ ගොම අපතේ යාම වලකී. එක් ගවයකුගෙන් මාස 06 කදී ගොම ටොන් 1 ක් පමණ ප්‍රමාණයක් ලබාගත හැකිය.

කුකුළු පොහොර

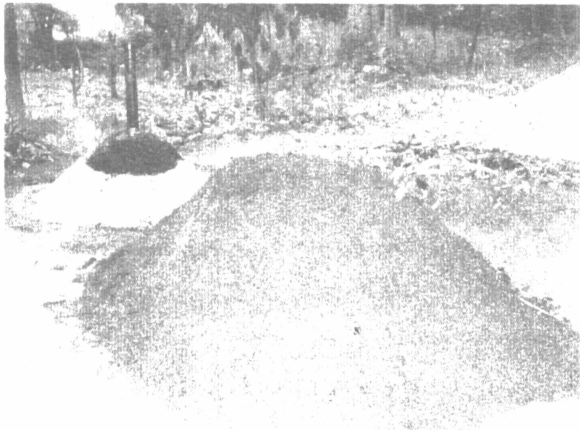
පරණ වූ කුකුළු පොහොර (කුකුළු ආස්තරණ) වි වගාවට පොහොරක් ලෙස යෙදිය හැකිය. දෙවන බිම් හිශේන් පසු බිත්තර දමන කිකිළියන්ගේ ආස්තරණ අක්කරයට ටොන් 1 පමණ යෙදීමෙන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකිය.

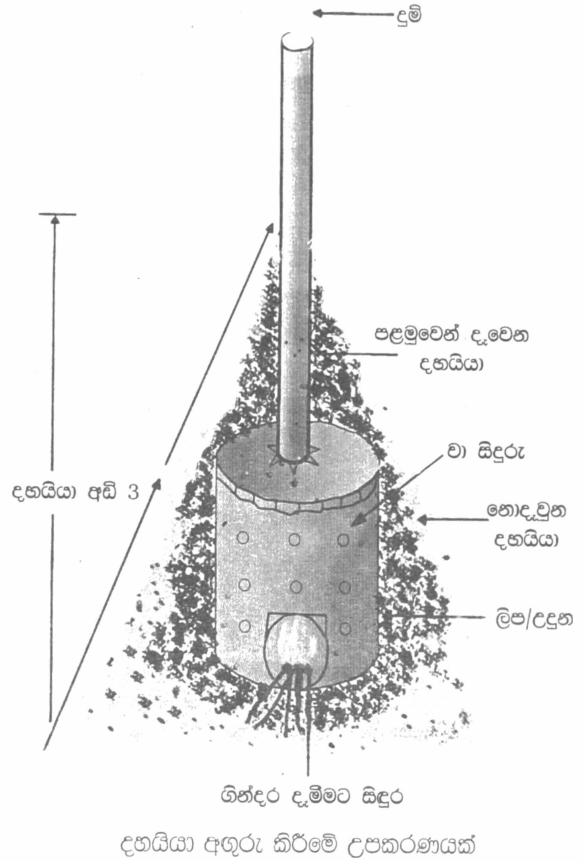
ගවයින් ගාල් කර ඇති මඩුවක ගොම එක්රැස්කර ඇති අන්දම

පිලිස්සු දහයියා

අගුරු ආකාරයට පිලිස්සු දහයියා අක්කර 1 කට කිලෝග්‍රෑම් 250 ක ප්‍රමාණයක් යෙදීමෙන් වී අස්වැන්න ඉහළ නැංවීමට උපකාරීවන බව පෙනී ගොස් ඇත. අක්කර 1 කට වී බුසල් 200 ක් ලබාගත් සමහර ගොවීන් විසින් පිලිස්සු දහයියා ඉහත සඳහන් ප්‍රමාණවලින් තම වගාවන්ට යොදා තිබේ. අර්ධව පිලිස්සුනු දහයියා මගින් පසේ ඇති නයිට්‍රජන් හා අනෙක් පෝෂක වර්ග උරාගෙන පසුව ගොයම් ගසේ අවශ්‍යතාවය අනුව මුදා හරියි. එවිට ගොයමට යොදන පෝෂකවලින් උපරිම ප්‍රයෝජනයක් ලැබේ. මෙයට අමතරව පිලිස්සු දහයියා මගින් කෘමි රෝගවලට හා ඇදවැටීමට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව බෝගයට ලබාදේ.

දහයියා අගුරු කිරීම

දහයියා අගුරු කිරීමේ උපකරණයක්

කාබනික පොහොර යෙදීමේ වාසි

කාබනික පොහොර ශාක වර්ධනය කෙරේ වැදගත් මෙහෙයක් ඉටු කරයි. කාබනික පොහොර යෙදීමෙන් පසෙහි රසායනික, භෞතික හා ජෛව විද්‍යාත්මක ගුණාංග දියුණු වේ.

රසායනික ගුණාංග දියුණු කිරීම

කාබනික පොහොර යෙදීම මගින් ප්‍රධාන ශාක පෝෂක වන නයිට්‍රජන්, පොස්පරස් හා පොටෑෂ්වලට අමතරව අංශු මාත්‍ර මූල ද්‍රව්‍ය ද පසට ලැබේ. පසෙහි රසායනික ගුණාංග දියුණුවීම ලෙස මෙය හැඳින්වේ. එහෙත් යූරියා, ටීඑස්පී, ඇම්.ඔ.පී. වැනි රසායනික පොහොර මගින් බොහෝ අංශු මාත්‍ර මූල ද්‍රව්‍ය සැපයීම ප්‍රමාණවත් ලෙස සිදු නොවේ.

තවද කාබනික පොහොර යෙදීමෙන් පසෙහි කැටායන හුවමාරු, ධාරිතාවය වැඩිකර පසේ පෝෂක රඳවා තබා ගැනීමේ හැකියාව වැඩි කරයි. මෙමගින් යොදන පොහොරවල කාර්යක්ෂමතාවයද වැඩි වේ.

භෞතික ගුණාංග දියුණු කිරීම

කාබනික පොහොර යෙදීම නිසා පසේ ව්‍යුහය දියුණු වී, පස බුරුල්ව තබාගැනීම මගින් ශාකයේ මුල් වර්ධනයට හිතකර පරිසරයක් ඇති කරන අතර පසෙහි ජලය රඳවා තබා ගැනීමේ හැකියාව ද වැඩිවේ. පසේ වාතනය දියුණුකර එමගින් හොඳින් පැතිරී ඇති මුල් පද්ධතියක් ඇති කරයි.

ජීව විද්‍යාත්මක ගුණාංග දියුණු කිරීම

කාබනික පොහොර යෙදීම මගින් පසේ ජෛව ගුණාංග දියුණුවීම කෙරෙහි ප්‍රබල බලපෑමක් ඇතිවන බව පර්යේෂණ මගින් සොයාගෙන ඇත. කාබනික පොහොර යෙදීම නිසා පසෙහි ජීවත්වන වී වගාවට හිතකර ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් ආරක්ෂාවේ. මෙමගින් ගොයම් ගසේ මුල් ආශ්‍රිතව ඇති රෝගකාරක ක්ෂුද්‍රජීවීන් විනාශ වේ. හිතකර ක්ෂුද්‍රජීවීන් වීසින් පසේ ඇති කාබනික ද්‍රව්‍ය පිරනය කර, එහි අඩංගු පෝෂක වර්ග බෝගයට ලබාදේ.

ගොවීන් වීසින් තම වගාවන්ට කාබනික පොහොර යෙදිය යුත්තේ නිර්දේශිත රසායනික පොහොරද සමගය. ඉහත සඳහන් කාබනික පොහොර වර්ග එම ප්‍රමාණවලින් යෙදීමෙන් අස්වැන්න ඉතා විශාල ලෙස වැඩිකර ගතහැකිය. කලින් සඳහන් කරනලද කාබනික පොහොර ප්‍රමාණයන් ලබාගත නොහැකි නම්, ලබා ගතහැකි ප්‍රමාණවලින් හෝ යෙදිය යුතුය. නමුත්, මෙවැනි කාබනික පොහොර වර්ග නැවත පසට ලබා නොදෙන්නේ නම්, කිසිවෙකුහට ඉහළ අස්වැන්නක් ලබාගත හැකිවේයැයි බලාපොරොත්තු තැබිය නොහැක.

වල්පැල පාලනය

වල්පැල පාලනය නිසි පරිදි නොකිරීම නිසා ලබාගත හැකි අස්වැන්නෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයෙන් නැතිවී යයි. එබැවින් මේ පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් යොමුකළ යුතුය. වගාවේ පළමු දින 30 ඇතුළත කුඹුරේ වල් පැලැටි මැනවින් පාලනයකර තබා ගැනීම විශේෂයෙන් වැදගත්වේ.

වී වගාවේ වල් පැලැටි පාලනය සාර්ථකව සිදු කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන්න.

- ඇල වේලිවල ජලයෙන් බිත්තර වී සේදීමෙන් වලකින්න. එසේ කිරීමෙන් වල් ඇට බීජ බිත්තර වී සමග නැවතත් කුඹුරට ඇතුළුවිය හැකිය.
- වල් පැල බීජවලින් තොර ගුණාත්මක බිත්තර වී භාවිතා කරන්න. බිත්තර වී පොලා, සල්ලෙඩකර, ජලයේ ගිල්වා ඉද්ධකර ගන්න.
- වනාන්, ඇල, කණ්ඩි හොඳින් පවිත්‍ර කරගන්න.
- හොඳින් බිම් සකසන්න. පළමු හියෙන් දින 10 - 14කට පසුව දෙවන සී සෑම කරන්න. නියර හොඳින් මඩ තබන්න.
- කුඹුරු මඩ කිරීමෙන් පසු හොඳින් මට්ටම් කරගන්න.
- හැකි සෑමවිටම වී වැපිරීම වෙනුවට ගොයම් පැල සිටුවන්න. පැලපත ඝනව වැඩෙනතෙක් ප්‍රමාණවත්ව ලියද්දේ ජලය බැඳ තබන්න. වල් පැල දුටුවිට අතින් උගුල්ලා දමන්න.

වල්පැල පාලනය කිරීම සඳහා එකම ක්‍රමයක් මත පමණක් බලාපොරොත්තු නොතබා පහසුවෙන් සිදුකළ හැකි ක්‍රම කිහිපයක් අනුගමනය කිරීම මගින් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකිය.

රසායනික ක්‍රම මගින් වල් මර්දනය

වී වගාව සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් කාණ්ඩ තුනකට අයත් වල් නාශක භාවිතා වේ.

සියල්ල නගන වල් නාශක

මෙය සී සෑමට ප්‍රථම යෙදිය යුතුය. විශේෂයෙන් බටදැල්ල ඇටවරා වැනි වල් පැලෑටි අධික ලෙස ඇති අවස්ථාවල මෙම වල්නාශක බොහෝ විට භාවිතා කෙරේ. උදා: පැරකොටි, ග්ලයිෆොසෙටි.

පූර්ව නිර්ගමන වල් නාශක

වල් පැල බීජ පැලවීමට පෙර වගාවට යොදන වල්නාශක වර්ග මෙම කාණ්ඩයට අයත්ය.

තණකොළ, පත් හා පළල් පත්‍ර යන කාණ්ඩ තුනටම අයත් වල් වර්ග මර්දනය කිරීමේ හැකියාවක් මෙම වල්නාශකවලට ඇත. අනෙක් වල්නාශක වර්ගවලට වඩා මිළෙන් අඩුය. පොළව මතුපිට තුනී තට්ටුවක් ලෙස මෙම වල් නාශක වර්ග තැන්පත් වී පසෙන් වල් ඇට පැල වී උඩට මතු වීම වලක්වයි. එනිසා හොඳින් බිම් සකසන ලද කුඹුරුවල මෙම වල්නාශකවලින් වඩා සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකිය. වල්නාශක බෝතලයේ ලේබලයේ සඳහන් උපදෙස් පිළිපැදීම ඉතාමත් වැදගත්ය.

(උදා: ගෝල්, මවිටි, සැටර්න්)

පශ්චාත් නිර්ගමන වල් නාශක

වගාවක වල්පැල පැලවූ පසුව යොදන වල් නාශක වර්ග මෙම කාණ්ඩයට අයත්ය.

3-4 ඩී.පී.පී.

ගොපරි, බජරි, මාරුක්, බටදැල්ල ආදී තණකොළ වර්ග මර්දනයට යොදා ගැනේ. වී වපුරා දින 07-10 දක්වා කාලයකදී, තණ පැලයේ කොළ දෙකේ අවස්ථාවේදී යෙදිය හැක. අක්කරයට ලීටර් 03ක් පමණ යෙදිය යුතුය.

එම්.සී.පී.පී.

කුඩමැටිට, තුනැස්ස, තුන්හිරිය, කලාදුරු වැනි පත් වර්ගවලටත් දිය හබරල, කී කිරිදිය, වල් කරාඹු ආදී පළල් පත්‍ර කාණ්ඩයට අයත් වල් පැලෑටි වලටත් යෝග්‍ය වේ. මෙය වී වපුරා දින 21 කට පසුව දින 30 දක්වා යෙදිය හැක. අක්කරයට මි.ලී. 800 ක් පමණ යෙදිය යුතුය.

වෙනත් වල් නාශක

කුඹුරේ වැඩිපුර දක්නට ලැබෙන වල් පැලෑටි වර්ග හඳුනා ගතහොත් ඒ අනුව සුදුසු වල් නාශකය තෝරා යෙදිය හැකිය. විජයපුර වල්නාශකය ගොපරි, බජරි වැනි වල් මර්දනයට දින 35 ක් දක්වා යොදා ගත හැකිය. මෙම වල් නාශකය කුඹුරේ ඇතිවිය හැකි අභිතකර අවස්ථාවන් මගහරවා යෙදීමට හැකිවීම වාසි සහගත කරුණකි. මීට අමතරව සැටුනිල් වැනි වල් නාශකවලට මතු වූ වල් පැල මෙන්ම ඉදිරියට මතු වීමට ඇති වල්පැල මර්දනය කිරීමටද හැකියාවක් ඇත.

මැතකදී තණ, පත් හා පළල්පත්‍ර යන කාණ්ඩ තුනටම අයත් වල් පැලෑටි එකවරම සාර්ථකව මර්දනය සඳහා (බිස්පයිරිඩැක් සෝඩියම්) නොමිනි (මි.ලී. 100-120 ක් අක්කරයට දින 7-14 දී) හෝ ලෙක්ස්ප්‍රෝ (ප්‍රොපනිල් + ගෙන්ට්‍රසමයිඩ්) (කිලෝ ග්‍රෑම් 1.2 ක් අක්කරයට දින 5-8 කදී) වැනි වල්නාශක යෙදිය හැක.

එකම වල් නාශකයක් සෑම කන්නයක් පාසා නොයොදන්න. එම වල් නාශක 3,4 ඩී.පී.පී. හා එම්.සී.පී.පී. සමග කන්නයක් හැර කන්නයක් යෙදීමට කටයුතු කරන්න. එකම වල්නාශකයක් නොකඩවා යෙදීම නිසා 'අශ්ව වලිග' වැනි වල් වර්ග ඇතිවීම මේ මගින් වලක්වා ගත හැකිය.

වල් නාශක භාවිතය

වල් නාශක භාවිතයේදී පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව සැලකිලිමත් වන්න.

- කුඹුරේ ඇති වල් වර්ගය අනුව සුදුසු වල් නාශකයක් තෝරාගන්න.
- ලේබලයේ ඇති උපදෙස් නිවැරදිව පිළිපදින්න.
- වෙනත් රසායනික සමග මිශ්‍ර කිරීමෙන් වලකින්න.
- බලවේග ඉසින යන්ත්‍ර භාවිතා නොකරන්න.
- අතින් ක්‍රියාකරවන පිඩන ඉසින යන්ත්‍ර යොදාගන්න.
- පොලිපෙටි වර්ගයේ නොසලසක් භාවිතාකර තීරු ලෙස වල්නාශකය යොදන්න.

- වැසි සහිත කාලගුණ අවස්ථා මග හරින්න.
- පිරිසිදු ජලය භාවිතාකර මිශ්‍රණය සාදාගන්න.
- ඉසිනවිට ආරක්‍ෂක පිළිවෙත් අනුගමනය කරන්න.

3, 4 ඩී.පී.ඒ. හා එම්. සී. පී. කිසිවිටකත් කවලම් කර යොදන්න එසා එයින් ගොයමේ අස්වැන්න අධික ලෙස අඩුවේ

පළිබෝධ හා රෝග පාලනය

පළිබෝධ පාලනය සඳහා ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන උපක්‍රම අනුගමනය කිරීම වඩා සාර්ථක ක්‍රමයයි. පළිබෝධ පාලනය සඳහා හැකිතාක් දුරට රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් වැලකී සිටින්න. වී වගා පරිසරයේ සිටින හිතකර සතුන්හට, වී වගාවට හානිකරන කෘමීන් පාලනය කිරීමට ඉඩ දිය යුතු වේ. මේ සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ගී අනුගමනය කරන්න.

- වගාව කන්නයට අනුවම ආරම්භ කරන්න.
- යායක් තුළ හැකිතාක් දුරට වගා කටයුතු සහි දෙකක්වත් ඇතුළත නිමකරන්න.
- ඔබ වගාකරන ප්‍රදේශයේ වැළඳෙන රෝග හා කෘමි හානිවලට ඔරොත්තු දෙන ප්‍රභේද තෝරා වගා කරන්න.
- වගාවේ නියමිත පැල ගහණය පවත්වා ගන්න.
- සමතුලිත පොහොර භාවිතා කරන්න.
- වගාව ආශ්‍රිතව හා වගාව තුළ වල් පැළෑටි නිසියාකාරව මර්දනය කරන්න.

- කුඹුරේ ජලය මැනවින් පාලනය කරන්න.
- සතිපතා ඔබගේ කුඹුරේ තැනින් තැන වී පදුරු පරීක්ෂා කරන්න. විශේෂයෙන් ගොයම් පදුරු දමන අවධියේදී සිට කරල පිදෙන කාලය තුළ මෙසේ ගොයම පරීක්ෂා කිරීම වැදගත්ය.

අක්කර 1 ට ස්ථාන 10 ක් පමණ පරීක්ෂා කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ. එම පදුරුවල සිටින හිතකර හා අහිතකර කෘමීන් හඳුනාගෙන ඒ ගැන යම් අදහසක් ලබාගන්න. අත්‍යවශ්‍ය අවස්ථාවලදී කෘමීන් වැඩිපුර සිටින ස්ථානවලට පමණක් පළමුවෙන් කෘමිනාශක යොදන්න.

ප්‍රධාන කෘමි හානි

පැල මැක්කා

කන්නය ප්‍රමාද වී වගාකළ කුඹුරුවල දැකිය හැකිය. ප්‍රධාන හානිය ලෙස පැල ගොයමේ වර්ධනය බාලවී ගොයම් ගස් කුරුවී ඇතිවාක්මෙන් දිස්වේ. යාය එකට වගා කිරීමෙන් මෙම හානියෙන් වැලකිය හැකිය.

ප්‍රමාදවී වගාව ආරම්භකරන අවස්ථාවලදී ඉම්බික්ලෝප්‍රිඩ් කෘමිනාශකය, බීජ පැල කරගැනීම සඳහා යහන් කරන අවස්ථාවේදී බීජ සමග මිශ්‍ර කරන්න.

හානිය සහිත වගාවට යෙදිය හැකි කෘමිනාශක වර්ග වන්නේ **ඉම්බික්ලෝප්‍රිඩ්, තයක්ලෝප්‍රිඩ්, ෆිප්රොනිල් කාබොසල්ෆාන්, ඩයිමෙතොප්ට්, ෆෙන්තියොන් ඩයිසිනොන්, කාබරිල්, ක්වින්ලපොස්,** ආදියයි.

කොළ හකුළන දළඹුවා

ගොවින් විසින් වැඩිපුරම හානියක් ලෙස වාර්තා කරන කෘමි හානිය මෙයයි. සෙවන සහිත ස්ථානවල වැඩිපුර දැකිය හැකිය. මෙම ස්ථානවලට පමණක් කෘමිනාශක යොදන්න. යුරියා වැඩිපුර යෙදීම සුදුසු නැත.

නිර්දේශිත කෘමිනාශක: ක්ලෝරෝපයිරිෆෝස්, පෙන්ඩයෙන්, ක්ලෝර්ෆුලුප්ට්‍රෝන්, ඇක්බාර්ක්ටින් මෙතොක්සිෆිනොක්සිඩ්, ටෙබුෆෙනොක්සිඩ්, ෆිප්රොනිල්

හානිය පාලනය කිරීමට අනුගමනය කළහැකි ක්‍රියාවන්ය. බී.පී. 379-2, බී.පී. 300, බී.පී. 403, බී.පී. 304, බී.පී. 357 බී.පී. 358 වැනි බොහොමයක් ප්‍රභේද දුඹුරු පැල කීඩා හානියට මධ්‍යස්ථව ඔරොත්තු දේ.

දුඹුරු පැල කීඩාව

වී වගාවේ වසංගත තත්ත්වයක් ඇතිවන අන්දමේ වැඩිම හානියක් සිදුකරන කෘමියෙකි. වගාව තීරාවලට බෙදා වගාව තුළට හිරුපළිය වැටීමට, සැලැස්වීම ද, කුඹුරේ ජලය කපා හැරීමද මෙම

පදුරු දමන අවධියේදී එක් පදුරක කීඩාවන් 5-8 කට වඩා සිටි නම් හෝ මේරු පදුරක නම් එක් පදුරක කීඩාවන් 8-10 පමණ සිටි නම් එම ස්ථානවලට පමණක් පහත සඳහන් එක් කෘමිනාශකයක් යෙදිය හැක.

දුඹුරු පැල කීඩා හානිය පාලනය සඳහා නිර්දේශිත කෘමිනාශක

කෘමි නාශකය	වෙළඳ නම	අත්කරයකට යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය
බියුප්‍රෝෆෙසින් 10% WP	ඇප්ලෝඩ් 10.WP	ග්‍රෑම් 100
ඉම්බික්ලෝප්‍රිඩ් 200g/1SL	ඇඩ්මයර් S.L 200.	මිලි ලීටර් 75
ෆිප්‍රොනිල් 50g /l SC	රිප්නට්, රිප්නට් 50SC	මිලි ලීටර් 200
ඇසිටම්ප්‍රිඩ් 20% SP	මොස්පිලාන්	ග්‍රෑම් 300
එතොෆෙන්ප්‍රොක්ස් 100 g/ IEC	ට්‍රෙබෝන් 10EC	මිලි ලීටර් 200
කාබොසල්ෆාන් 200g/IEC/SC	මාර්ෂල් 20SC	මිලි ලීටර් 400
කාබොෆිෆුරාන් 3%GR	ෆිෆුරඩාන් 3G, ෆික්කෙට් කාබොෆිෆුරාන්, හාෆඩැන්, මැක්වුඩ්ස් කාබොෆිෆුරාන්, ෆුරේකා, චිනුෆුර්, පොලොරාන් බවර්ස්	කාබොෆිෆුරාන් 3G, චික්ටර් 300, කුරේටර් කි.ග්‍රෑ. 7-8
ප්‍රොපොක්සර් 200g/IEC	උන්ඩේන් EC20%	මිලි ලීටර් 400
ෆෙනොබියුකාබ් 500g/IEC	ෆික්කෙම්, B.P.M.C, මැක්කාබ්, මොර්කාබ්, ෆුනිපවර් B.P.M.C	මිලි ලීටර් 600
	බේකාබ්, B.P.M.C 50 EC, බාසා 50	
	චීටාෆ්‍රෝ 50EC, හේලිස් ඇෆ්‍රොකෙයාර්	
	BPMC EC 50%	

පුරුක් පණුවා

මළ හඳවන හා සුදු කරල් ඇතිවීම පුරුක් පණු හානි නිසා ඇති වේ. ගොයම් පැළ අවස්ථාවේදී හානිවූ විට අමතර ඊකිලි සැදේ. සලබයිනගේ ගහණය

අධික අවස්ථාවලදී දියර කෘමිනාශක යෙදීමෙන් පිටත සිටින සලබයින සහ කීටයන් මර්දනය වේ. කඳ තුළ සිටින කීටයන් මර්දනයට සංස්ථානික කෘමි නාශකයක් භාවිතා කළයුතු වේ.

නිර්දේශිත කෘමි නාශක:- කාබොහයිඩ්‍රොන් 3% කැට හිප්‍රොනිල් 3% කැට, ඩයිසිනෝන් 5% කැට, ක්ලෝරෝපයිරෝගෝස්, පෙන්තොජීට්, ක්වින්ලිපොස්, කාබොසල්ගාන්

ගොයම් මැස්සා

මල් පිපෙන අවදියේ සිට කිරි වදින අවදිය දක්වා කරල්වලට හානිකරයි. වනාන්ත නියර හොඳින් ශුද්ධ කිරීමත්, වල් පැලැටි කපා ඉවත් කිරීමත්, කන්නයට හා යාය එකමුතුව වගා කිරීමත් හානිය වැළැක්වීමේ පහසු ක්‍රමවේ.

නිර්දේශිත කෘමි නාශක:- කාබොසල්ගාන්, පෙන්තොජීට්, ක්වින්ලිපොස්, ඩයිසිනෝන්, ගෙන්තිශෝන්

ගොක් මැස්සා

රිදී ගොඩ ඇතිවේ. හැම කන්නයකදීම පාහේ හානිය දක්නට ලැබේ නම් තවනට කැට කෘමිනාශකයක් යොදන්න. හානියට ඔරොත්තු දෙන වි ප්‍රභේද වගා කිරීමෙන් හානිය පහසුවෙන් වලක්වා ගතහැකිය.

බී.පී. 304, බී.පී. 357, බී.පී. 358, ගොක් මැස්සාගේ මාදිලි i හා ii ට ම ඔරොත්තු දේ

නිර්දේශිත කෘමි නාශක:- කාබොහයිඩ්‍රොන් 3% කැට හෝ ඩයිසිනෝන් 5% කැට හෝ ඩෙන්හයිඩ්‍රොකාබ් 3% කැට අක්. 1 ට කි.ග්‍රෑ. 7 - 8 ක් හිප්‍රොනිල් කැට අක්කරයට කි.ග්‍රෑ. 4 - 5

ප්‍රධාන රෝග

කොළ පාළුව

හෝගයේ ඕනෑම අවස්ථාවක වැළඳිය හැකි රෝගයකි. රෝගකාරක දිලීරය මගින් පත්‍ර, කඳේ ගැට, වි කරලේ පාදස්ථය (ගෙල) හා වි කරලේ විවිධ කොටස් හෝ වි ඇට වෙත හානි පැමිණවිය හැකිය. ගොඩ තවනවල වැඩෙන ගොයම් පැලවලටද පහසුවෙන් රෝගය වැළඳීමට ඉඩ තිබේ.

දිලීරය මගින් හානි වූ ශාකයේ විවිධ කොටස් මත අළු පැහැති ලප ඇතිකරයි. මෙම ලප සිහින් හිත්

ලෙස දිස් වී ක්‍රමයෙන් විශාල ඇසක හැඩය ඇතිවන සේ දෙකෙලවර සිහින්ය. එය පත්‍ර මත ඇති වූ විට පත්‍ර කොළ පාළුව ලෙස හැඳින් වේ. කරලේ ගෙල දිලීරය මගින් හානි වූ විට එම ස්ථාන කළු පැහැවී කඩා වැටේ. මෙය ගෙල කුණුවීම නම් වේ.

අධික ආර්ද්‍රතාවය, නිතිපතා ලැබෙන වර්ෂාව, අඳුරු හා සීතල කාලගුණයක් සහිතවීම උදාසන හා රාත්‍රි කාලවලදී පීණී සහිතවීම හා රෝග පාත්‍රී ප්‍රභේද වගා කිරීම රෝගයේ පැතිරවීමට හිතකර වේ. වැඩි පැළ ඝනත්වය හා අධික ලෙස නයිට්‍රජන් පොහොර යෙදීමද රෝගය පැතිරවීමට හේතු වේ.

රෝග පාලනය සඳහා ඔරොත්තු දෙන වි ප්‍රභේද භාවිතා කරන්න. මේ සඳහා බී.පී. 403, බී.පී. 379-2, බී.ඩබ්.267-3, බී.පී 352, බී.පී. 357, බී.පී. 358, බී.පී. 300 බී.පී. 304 යන ප්‍රභේද සුදුසු වේ.

නිර්දේශිත දිලීර නාශක

- එඩිගෙන්පොස් (හිනොයාන්)**
- කසුගමයිසින් (කසුමින්)**
- ටෙබුකොනයොල් (පොලිකර්)**
- කාබන්ඩයිම් (බැවිස්ටින්)**
- අයිසෝප්‍රොතියොලේන් (පියුපිමින්)**

කොපු අංගමාරය

ගොයම් ගසේ උපරිම පඳුරු දැමීමේ අවස්ථාවට පසු ගසෙහි කඳ ආවරණය වී ඇති පත්‍ර කොපුවලට මෙම රෝගය වැළඳේ හිතකර පරිසර තත්වවලදී පත්‍ර තලය දක්වා මෙය පැතිර යයි. පත්‍ර කොපු මත ඕවලාකර හෝ ඉලිප්සාකාර හැඩයෙන් යුත් අළුපැහැති පුල්ලි පල මට්ටමට ආසන්නයේ වී ශාකයේ කඳ මත හටගනී. මෙම පුල්ලි කල් ගතවත්ම එකිනෙකට සම්බන්ධ වී අළු පිදුරු පැහැයකට හැරේ.

අධික උෂ්ණත්වය හා ආර්ද්‍රතාවය සහිත අඳුරු කාලගුණික තත්ව යටතේ දී රෝග කාරක දිලීරය ගොයම් ගසමත වේගයෙන් වර්ධනය වේ. අධික වශයෙන් නයිට්‍රජන් පොහොර යෙදීම, වැඩි පැළ ඝනත්වයක් පැවතීම හා අධික වල්පැළැටි ගහනය මෙම රෝගය පැතිරවීමට හේතූන් වේ.

රෝග පාලනය

- නිවැරදි පැළ ගහණයක් කෙත්තයේ පවත්වා ගෙන යෑම
- සමබර පොහොර මිශ්‍රණ යෙදීම.
- යුරියා පොහොර වැඩිපුර නොයෙදීම

රෝගය වැළඳී ඇතිවිට පහත දක්වා ඇති දිලීර නාශකය කෙත්තයේ රෝග ලක්ෂණ ඇතිවිය හැකි තැන්වලට පමණක් ශාකයේ පත්‍ර කොපුවට හොඳින් තැවරෙන සේ යොදන්න.

හෙන්කකොන්සෝල් 5% EC (ඉරේෂර්, කොන්ටේ 5 ඊ)
 ප්‍රොපිකොන්සෝල් 25%EC (බම්පර්, ට්ලේට්)
 පෙන්සිකියුරෝන් 25% (මොන්සරින්)

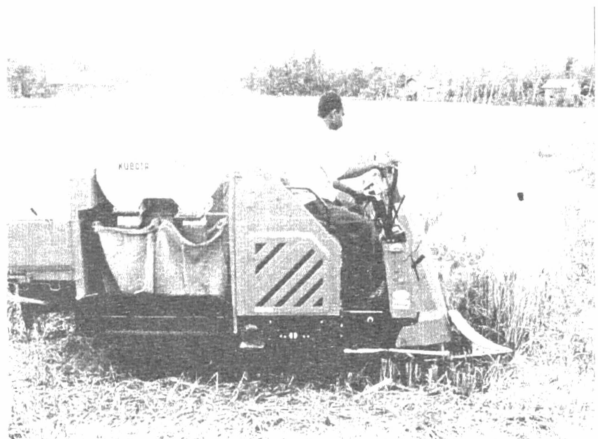
- කපාගත් ගොයම් මිටි බැඳීම පොලිතින් හෝ ගෝනි උරයක් මත සිදු කරන්න.
- හැකි සෑමවිටම කොළ මඬින යන්ත්‍රයක් භාවිතා කරන්න. ට්‍රැක්ටර් මගින් පාගනවිට අධික වේගයෙන් පැඟීම සිදු නොකරන්න.
- පැඟීම සඳහා හැමවිටම පඩංගු හෝ මාගල් භාවිතා කරන්න. පරණ පොහොර මලු මසා සාදාගත් අතුරුනුවක් හෝ වෙළඳ පොළෙන් මිලට ගත් ජවනි ඇතිරිල්ලක් හෝ ගෝනි පඩංගු හෝ මත තබා කොළ මැඩීමෙන් ගල් වැලි රහිත උසස් ගුණාත්මයේ වී ලබාගත හැකිය.
- හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම වියළි කාලගුණයක් පවතින අවස්ථාවක අස්වනු නෙලීම හා බීජ

අස්වැන්න නෙලීම හා සකසා ගැනීම

අස්වනු නෙලීමේ සිට ඇසිරීම දක්වා කරුණු හරියාකාරව අනුගමනය නොකිරීම නිසා අස්වැන්නෙන් 10%-15% පමණ හානි වියහැකිය. මේ හානිය අවම කිරීම සඳහා අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියාමාර්ගී කීපයක් පහතින් සඳහන් කර ඇත.

වෙන්කර ගැනීම සිදුකරන්න. අස්වනු නෙලන අවස්ථාවේදී වර්ෂාවට හසු වුවහොත් බීජ දුර්වණීචීමට ඉඩ තිබේ.

අස්වැන්න නෙලීම සඳහා සංයුක්ත අස්වනු නෙලීමේ යන්ත්‍රය භාවිතා කිරීම

- වගාවේ කරල්වලින් 85% පමණ රත්වත් පැහැයට හැරුණු පසුව ගොයම් කපාගන්න. කොළවල පැහැය නොව කරල්වල පැහැය ගැන සැලකිලිමත් වන්න. මේ අවස්ථාවේදී තෙතමනය 22% ක් පමණ වේ.

- පිරිසිදු ඇසුරුම් මළ වී ගබඩා කිරීම සඳහා භාවිතා කරන්න.
- නෙලාගත් අස්වැන්න ඇසිරීමට පෙර කිහිපවරක් හොඳින් වියලා පිරිසිදු කරගන්න. තෙතමනය 12% - 13% දක්වා අඩුවන තෙක් වියළීම කළයුතු වේ. මේ අන්දමට වියළී ඇති වීට දත්වලින් හැපුළුට 'ටකස්' ගා වී ඇටය දෙකට කැණී
- හොඳින් වාතාශ්‍රය පවතින පිරිසිදු වියළි ස්ථානයක වී ගබඩාකර තබන්න. මෙම ස්ථානය මියන්, කෘමීන් හෝ වෙනත් හානිකර සතුන්ගෙන් තොරව තබාගැනීමට පියවර ගන්න.

National Digitization Project

National Science Foundation

Institute : Department of Agriculture

1. Place of Scanning : Department of Agriculture, Peradeniya

2. Date Scanned : ..... 2018/12/05 .....

3. Name of Digitizing Company : Sanje (Private) Ltd, No 435/16, Kottawa Rd,
Hokandara North, Arangala, Hokandara

4. Scanning Officer

Name : ..... N. S. Karunaratna .....

Signature : ....

Certification of Scanning

I hereby certify that the scanning of this document was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digital scanning accurately, also keeping with the originality of the original document to be accepted in a court of law.

Certifying Officer

Designation : Chief Librarian .....

Name : Saumya Upamalika .....

Signature : .....

Date : ..... 2018/02/05 .....

"This document/publication was digitized under National Digitization Project of the National Science Foundation, Sri Lanka"